

Gelderland-Zuid

2025 in beeld

PUBLIEKSJAARVERSLAG

Ga direct naar:

- > Voorwoord
- > Opgroeïende jongeren
- > Seksuele gezondheid
- > Vitale ouderen
- > Monitoren en signaleren
- > Gezonde scholen
- > Mooie mijlpalen
- > Jeugdgezondheidszorg
- > Vaccinaties
- > Goede samenwerking
- > Gezonde acties
- > Nieuw hoofdkantoor

GGD in elke levensfase

Iedereen moet kunnen opgroeien in een gezonde en veilige omgeving. Daar zetten we ons als GGD elke dag voor in. Vooral voor de inwoners die dit het hardst nodig hebben.

In 2025 vierden we bijzondere mijlpalen. Veilig Thuis en ook de daklozen-aanpak 'Housing First' bestonden 10 jaar. We leerden steeds meer in het samenwerken voor een veilig thuis.

Ook het opgroeien in een veilige schoolomgeving kreeg veel aandacht. Ons Gezonde School-team en Schools-OUT maakten hierin mooie stappen.

De Jeugdgezondheidszorg breidde verder uit: we kregen de consultatie-bureaus uit het westelijke deel van onze regio erbij. We zijn er nu voor alle 0-18 jarigen in heel Gelderland-Zuid!

De GGD is er voor inwoners in elke levensfase. In dit jaarverslag laten we daarvan weer enkele mooie voorbeelden zien. Ik wens u veel leesplezier!

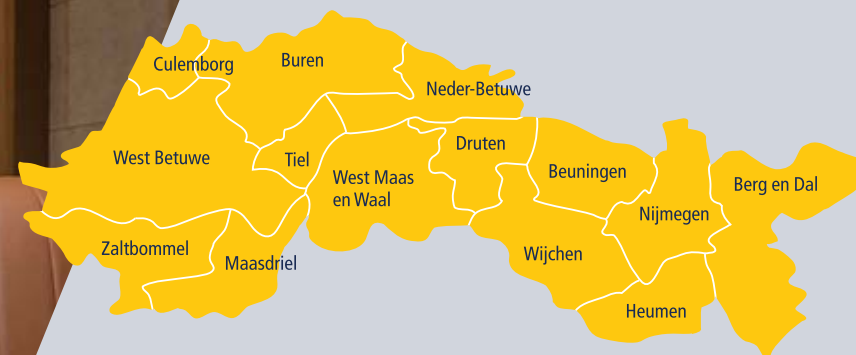
Dr. ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Gelderland-Zuid

Wat doet de GGD?

GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. Ook voor Mook en Middelaar verzorgen wij enkele diensten.

Wij werken aan de gezondheid van iedereen in onze regio. Onze hoofdtak is: het beschermen, bewaken en verbeteren van de gezondheid van mensen van alle leeftijden. We hebben speciale aandacht voor kwetsbare groepen. We zorgen dat we makkelijk bereikbaar zijn. En we werken samen met gemeenten en organisaties in de zorg, het onderwijs, welzijn en veiligheid.

Opgroeien in een kansrijke omgeving

De gemeente West Betuwe werkt met de OKO-aanpak. OKO staat voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. De gemeente en de GGD vinden het belangrijk dat jongeren opgroeien in een positieve, gezonde en veilige omgeving.

De OKO-aanpak zorgt ervoor dat de gemeente West Betuwe vaker informatie krijgt over de gezondheid van jongeren. Elke 2 jaar vullen jongeren op de middelbare school een vragenlijst in. De resultaten laten zien hoe het mentaal met jongeren gaat en of zij middelen gebruiken, zoals alcohol en vapes.

CIJFERS HELPEN BIJ BELEID

Jil Dissel, beleidsadviseur van de gemeente, zegt hierover: "De cijfers laten bijvoorbeeld zien dat jongeren die

meer tijd bij hun ouders zijn, vaak beter in hun vel zitten." Onderzoeker Ralf Hermesen en gezondheidsmakelaar Brenda Huisinga van de GGD vinden de cijfers een goede basis voor samenwerking: "De cijfers laten zien waar nog aandacht nodig is. En hoe wij – de gemeente, scholen, maar ook het gezin en de vrienden van jongeren – daarbij kunnen helpen."

AANSLUITEN BIJ JONGEREN

Met de gegevens die de GGD bijhoudt op de website [Gezondheid in cijfers](#), kunnen gemeenten goed beleid maken. De site wordt telkens aangevuld met nieuwe gegevens uit verschillende onderzoeken. De resultaten van de OKO-aanpak voor jongeren in West Betuwe delen we alleen met de gemeente en de deelnemende scholen. De gemeente kan zo beter aansluiten bij wat jongeren nodig hebben.

Brenda Huisinga, Ralf Hermesen en Jil Dissel

Leerlingen voorbereiden op de maatschappij

Op VSO-school Aventurijn in Nijmegen is persoonlijke groei heel belangrijk. Leerlingen leren er niet alleen vakken, maar ook hoe ze goed kunnen meedoen in de maatschappij. Het onderwerp 'relaties, seksualiteit en diversiteit' hoort daarbij. In 2025 hielp de GGD de school om hier extra aandacht aan te geven.

Directeur Stephan Haukes vertelt: "Als iemand bij ons 'homo' als scheldwoord gebruikt, zegt een docent daar meteen iets van. In ons beleid staat duidelijk hoe we met elkaar omgaan." Vorig jaar kreeg de school een landelijke subsidie om extra te werken aan het onderwerp 'relaties en seksualiteit'. "We willen dat leerlingen nog meer het gevoel hebben dat ze mogen zijn wie ze zijn."

STERK NETWERK

Stephan ziet de GGD als een belangrijke partner: "Ze weten veel over seksuele gezondheid en hebben een groot netwerk." Hij overlegt vaak met Gezonde School-adviseur Marieke te Plate. Zij vertelt docenten over trainingen en les-

materiaal. Ook regelt zij extra deskundigheid buiten de school als dat nodig is. Marieke: "Door mijn netwerk heeft de school nu bijvoorbeeld experts die kunnen helpen bij loverboy-problemen."

GEZIEN WORDEN

Stephan is blij met deze ondersteuning. "Het gaat om gevoelige situaties. We praten met de leerling en soms ook met ouders. Dan is het fijn als er een deskundige meedenkt." Wegkijken vindt hij geen optie: "Leerlingen verdienen goede zorg. Toen ik hier begon, liepen leerlingen vaak met gebogen hoofd de school in. Nu begroeten docenten hen bij de deur, er is contact. Dat maakt leerlingen sterker en zekerder van zichzelf."

Stephan Haukes
en Marieke te Plate

Minder soa-testen bij jongeren

Sinds 2025 is het testbeleid voor chlamydia veranderd. De Centra voor Seksuele Gezondheid (GGD) testen alleen nog op chlamydia als iemand bijpassende klachten heeft. Dit om onnodige antibioticabehandelingen te voorkomen. Hierdoor liep het aantal testen vooral bij jongeren terug.

ANTICONCEPTIE EN ZWANGERSCHAP

Bij het [Sense-sprekkuur](#) stelden jongeren opvallend meer vragen over anticonceptie. Dit kan komen doordat jongeren kritischer zijn over het gebruik van hormonen. Bij de GGD helpen we mensen bij hun keuze om wel of niet zwanger te worden. Het aantal gesprekken van [Nu Niet Zwanger](#) nam toe, het aantal [keuzehulpgesprekken](#) bleef gelijk.

Week van de Liefde ROC Nijmegen

In de week van 9-13 februari 2025 werden in het hele land lessen in de liefde gegeven op het mbo en voortgezet onderwijs. Ook in onze regio gaven veel scholen extra aandacht aan het thema 'relaties en seksualiteit'. Met ons team Seksuele Gezondheid waren we te vinden op het ROC Nijmegen.

Aandacht voor seksualiteit en relaties op school is belangrijk. Jongeren gebruiken minder vaak condooms en andere anticonceptie en de soa-cijfers lopen op. Daarom spraken we op het ROC met jongeren over anticonceptie. Dat deden we op een luchtige manier, met een photobooth en leuke spullen.

YouTube-wedstrijd ROC Tiel

Bij Sense (GGD) kunnen jongeren van 12 tot 25 jaar terecht met vragen over seksualiteit, zwangerschap, anticonceptie en soa's. De hulp is gratis en anoniem. Om Sense onder de aandacht van jongeren te brengen, organiseren we elk jaar een YouTube-wedstrijd samen met ROC Rivor in Tiel.

Studenten van de opleiding Media-vormgeving van ROC Rivor krijgen de opdracht om op een creatieve manier een Sense-thema te verbeelden. Alle inzendingen worden beoordeeld door de docent en een verpleegkundige van GGD Gelderland-Zuid. Bij de laatste wedstrijd won een [video](#) over de 14-jarige Anne, die ontdekt dat ze zwanger is.

Fietsvalpreventie: "Ik heb geleerd om mijn spiegel te gebruiken"

In Wijchen is een werkgroep Valpreventie actief. Deze groep wil ervoor zorgen dat ouderen minder vaak vallen. Vallen kan op allerlei manieren. De werkgroep probeert dit onderwerp aan te pakken. Bijvoorbeeld als het gaat om vallen met de fiets.

In Nederland moeten elk jaar 40.000 ouderen naar het ziekenhuis na een fietsongeluk. Daarom vindt de werkgroep het thema fietsvalpreventie belangrijk. Ze gebruiken daarvoor de fietsvalpreventie-

training voor senioren. Het doel is om ouderen veiliger te laten fietsen.

OP- EN AFSTAPPEN EN BOCHTEN

De training is bedoeld voor 65-plussers. Deelnemers oefenen met op- en afstappen, bochten maken en veilig fietsen in het verkeer. Het programma duurt 10 weken. Een deelnemer van 75 jaar vertelt: "Ik heb geleerd om mijn spiegel te gebruiken. En ik steek mijn hand vaker op en stap eerder af als het spannend wordt."

SAMEN MET LOKALE PARTIJEN

Gezondheidsmakelaar Nicolette Broekhuizen brengt partijen bij elkaar die kunnen helpen. Bij fietsvalpreventie kun je dan denken aan: fysiotherapeuten, buurtsportcoaches, sportscholen en fietsenmakers. Samen maken zij afspraken en zorgen ervoor dat de training wordt uitgevoerd. Nicolette: "Blijven bewegen is belangrijk als je ouder wordt. Voor veel senioren is de fiets belangrijk om ergens zonder hulp van anderen te komen."

OUDER WORDEN: meer gezondheids- risico's, maar ook gelukkiger

Veel gezondheidsrisico's nemen toe als mensen ouder worden. Dat zien we ook in de resultaten van onze [Gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen](#). In de leeftijdscategorie 65+ vallen mensen vaker, hebben vaker overgewicht, bewegen minder en voelen zich minder gezond. Om maar een paar voorbeelden te noemen. Maar 65-plussers doen het in andere opzichten juist weer beter dan de jongere categorie: ze roken en drinken minder en ervaren minder stress. Ook voelen ze zich gelukkiger.

[Meer cijfers over de gezondheid van ouderen en andere leeftijdsgroepen in onze regio, vind je op: \[gezondheidincijfers.ggdgelderland-zuid.nl\]\(https://gezondheidincijfers.ggd gelderland-zuid.nl\)](#)

Heldere cijfers over Beschermd Wonen verbeteren hulp aan inwoners

Eline Hendriks en Rombout Jas

Het team Toegang Beschermd Wonen (TBW) werkt sinds 2021 met een 'dashboard': via een afgeschermd webpagina kunnen het team en de gemeente snel zien hoeveel meldingen er binnenkomen voor Beschermd Wonen. En ze kunnen zien welke adviezen er zijn gegeven over de best passende woon-zorgvorm voor de cliënt.

Beschermd Wonen is er voor mensen vanaf 18 jaar met psychische problemen. Zelfstandig wonen is voor hen lastig, daarom zoeken zij een woonvorm met begeleiding. Eline Hendriks is teammanager Centrale Toegang: "Met het dashboard zien we hoeveel meldingen er binnenkomen. We zien ook of we meldingen op tijd afronden. En we weten dan of er een wachtlijst ontstaat."

SAMEN KIJKEN WAT BETER KAN

Rombout Jas is beleidsmedewerker Beschermd Wonen bij de gemeente Nijmegen. Rombout: "Voor mij zijn deze cijfers belangrijk. Ik kan hiermee in gesprek gaan met andere gemeenten, bijvoorbeeld als er binnen een gemeente niet genoeg Beschermd Wonen-plekken zijn. Het helpt ook om met elkaar te kijken wat er beter kan voor deze inwoners."

CIJFERS GEVEN INZICHT

Eline: "Soms heeft iemand Beschermd Wonen niet meer nodig, maar is er geen andere woning beschikbaar. Dat zien we dan ook in het dashboard. Die cijfers helpen om dit onderwerp te bespreken met andere gemeenten en samen naar oplossingen te zoeken."

Jongvolwassenen voelen zich mentaal niet goed

Om de paar jaar onderzoeken we de gezondheid, leefstijl en het welzijn van mensen in onze regio. Gemeenten kunnen deze resultaten gebruiken om activiteiten en voorzieningen voor inwoners te ontwikkelen. In 2025 startte de Kindermonitor. Ook publiceerden we de nieuwe resultaten van de gezondheidsmonitors Jongvolwassenen en Volwassenen & Ouderen.

JONGVOLWASSENEN

Opvallend is dat ruim 1 op de 3 jongvolwassenen (16-25 jaar) zich niet of weinig gelukkig voelt. Tijdens het onderzoek had 80% last van angst- of depressieve gevoelens. School of studie is de grootste bron van stress. Jongvolwassenen maken zich ook zorgen over de woningmarkt en de stijgende

prijzen. Ze vinden middelengebruik vaak normaal, waardoor het voor hen makkelijker wordt om zelf ook te gebruiken.

VOLWASSENEN & OUDEREN

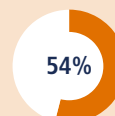
Het aantal rokers in Gelderland-Zuid daalt niet meer. Tegelijk stijgt het gebruik van vapes. Vergeleken met het

vorige onderzoek in 2020 drinken meer mensen verantwoord: ze houden zich aan maximaal 1 glas alcohol per dag. Minder mensen halen de beweegrichtlijn van 150 minuten per week. Van de 19.000 deelnemers zit 28% meer dan 8 uur per dag. En bijna 1 op de 10 volwassen inwoners slaapt (heel) slecht.

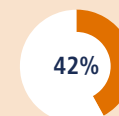
Jongvolwassenen

Angstig/
depressief¹

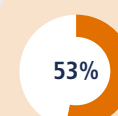
Eenzaam

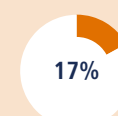
Vaak
gestrest

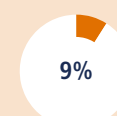
Volwassenen & Ouderen

Beweegt te
weinig²

Rookt en/of
vapet

Slaapt
slecht

1. Had in de laatste 4 weken voor het onderzoek angst of depressiegevoelens.
2. Voldoet niet aan de [Nederlandse beweegrichtlijn](#).

Veel Nijmeegse scholen werken aan gezondheid

In december 2024 en januari 2025 onderzochten we hoe basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs in Nijmegen omgaan met voeding, beweging en slaap. Maar liefst 43 van de 56 scholen deden mee. Uit het onderzoek blijkt dat veel scholen actief werken aan een gezonde leefstijl.

De meeste scholen besteden aandacht aan gezond eten. Ongeveer de helft van de deelnemende scholen heeft afspraken over fruit, groente en een gezonde lunch. Ook is op veel scholen water drinken de regel. Op 35% van de scholen worden verjaardagen gevierd zonder traktaties, maar wél met een gezellig moment. Slaap krijgt nog weinig aandacht in de lessen.

BEWEGEN EN VOEDING

Sommige schoolpleinen nodigen uit om te spelen en te bewegen. Andere pleinen hebben weinig groen of speelruimte. Ongeveer een derde van de scholen laat kinderen moestuinieren, meestal op het schoolplein en soms op een plek in de wijk. Scholen zien dat sommige kinderen zonder ontbijt op

school komen. Daarom zorgt 65% van de scholen voor eten zoals fruit, crackers of brood.

DUURZAME AANPAK

De resultaten laten zien welke stappen scholen al zetten en waar nog kansen liggen. Voorbeelden zijn: duidelijke

regels over water drinken, meer aandacht voor slaap en een groen en beweegvriendelijk schoolplein. Het team Gezonde School van de GGD ondersteunt scholen bij het maken van een goede en blijvende aanpak voor gezondheid op school.

Boekje 'Trots Op': 22 scholen vertellen hun verhaal

Al 15 jaar werkt ons team Gezonde School met scholen uit de hele regio Gelderland-Zuid aan een gezonde generatie. Om dit te vieren hebben we 22 verhalen gebundeld van scholen die vertellen over hun Gezonde School-aanpak. Het 'Trots Op'-boekje is bedoeld voor schoolprofessionals, maar ook leuk voor andere geïnteresseerden. Het geeft een divers beeld van werken aan gezondheid in het onderwijs: van kindcentra en basisscholen tot middelbare scholen en mbo-scholen.

Leerlingen adviseren kok over gezond kindermenu

Lekkere, gevarieerde én gezonde kindermenu's waar Nijmeegse kinderen samen met koks aan werken: dat is Zet VetLekker op de kaart! Elk jaar worden in Nijmegen scholen gekoppeld aan een restaurant. Koks maken samen met leerlingen een gezond kindermenu.

Tijdens de editie in 2025 gingen kinderen van Kinderwerk Willemsskwartier op smaakavontuur bij kok Jaimy in De Lindenberg. De kinderen kregen een gastles, maakten tekeningen en vertelden hun ideeën over een gezond menu. Daarna waren kinderen van Kindcentrum Aquamarijn aan de beurt. Bij Buur West mochten zij verschillende soepen proeven en hun ideeën delen met kok Aaricia.

ZELF PROEVEN EN ERVAREN

Het was een editie met niet alleen gezonde, maar ook heel mooie en kleur-

rijke gerechten. Er is volop geproefd en gesproken over wat nu écht lekker en gezond is en waarom. De koks maakten speciale gerechten op basis van de ideeën van de kinderen.

Bij De Lindenberg en Buur West zagen de kinderen hun ideeën zelfs op hun bord, toen ze terugkwamen. En dat is precies waar het om gaat: zelf proeven en ervaren!

VETLEKKER

Projectleider Bernadette Janssen van GGD Gelderland-Zuid: "Als kinderen zelf kunnen meedenken en proeven, ontdekken ze hoe leuk en lekker gezond eten is. En ze maken op latere leeftijd vaak bewustere keuzes."

VetLekker is een project van Wij zijn groen, gezond en in beweging. GGD Gelderland-Zuid werkt in het project samen met De Kinderraad, Radboudumc, Hogeschool Arnhem Nijmegen, Kidsproof Nijmegen en Jong Leren Eten.

Steeds meer gezonde schoolkantines

Steeds meer schoollocaties in Gelderland-Zuid hebben een gezonde schoolkantine. Het programma 'De Gezonde Schoolkantine' is ontwikkeld door het Voedingscentrum. De GGD helpt scholen om het uit te voeren, waardoor leerlingen makkelijker gezonde keuzes maken in de schoolkantine.

Marijn Haan, projectleider Gezonde Schoolkantine: "We helpen scholen onder andere bij het op een rij zetten van wat er in de kantine wordt verkocht. Ook geven we tips over gezondere producten en helpen we bij het maken van voedingsbeleid. In een gezonde kantine wordt bijvoorbeeld gestimuleerd om water te drinken. Er ligt geen snoep bij de kassa en er

is groente en/of fruit. Ook krijgen gezonde producten een zichtbare plek in de kantine. Zo proberen we ervoor te zorgen dat leerlingen kiezen voor gezond eten."

KANTINESCHAAL

De afgelopen jaren kregen scholen een kantineschaal als ze een gezonde kantine hadden. Dat bepaalt het landelijke [Voedingscentrum](#). In het schooljaar 2024-2025 hebben 32 schoollocaties in Gelderland-Zuid deze schaal verdiend. Marijn: "Niet eerder waren er zoveel schoollocaties met deze schaal in onze regio. Heel fijn dat zoveel scholen het belangrijk vinden om hun leerlingen te stimuleren gezonde keuzes te maken in wat ze eten!"

Marijn Haan

"In een gezonde kantine wordt gestimuleerd om water te drinken."

Foto kantine: Voedingscentrum

10 JAAR HOUSING FIRST

Housing First is een succesvolle dakloosheidsaanpak in Nijmegen. Ter ere van het 10-jarig bestaan ontving Ton Gerrits (woningcorporatie Talis) op 25 september het speciale jubileumboekje. Als dank voor de woningen die beschikbaar zijn gesteld voor het project. In het boekje staan foto's van huiskamers en persoonlijke quotes van (ex-)deelnemers.

10 JAAR VEILIG THUIS

Op 28 oktober vierden we dat Veilig Thuis 10 jaar bestaat. Een decennium vol groei, samenwerking en ervaringen die laten zien hoe belangrijk het is om samen te werken aan veiligheid. Speciaal voor deze mijlpaal bundelde Veilig Thuis Gelderland-Zuid bijzondere verhalen in een jubileumboekje.

Zonneschermb

Een maatschappelijk werker meldde bij Veilig Thuis dat hij zich zorgen maakte over een 67-jarige vrouw. Hij dacht dat haar 45-jarige zoon haar financieel uitbuitte. Tijdens een huisbezoek vertelde de vrouw dat haar man 3 jaar geleden was overleden. In haar huwelijk was ze mishandeld en onderdrukt. Nu gedroeg haar zoon zich hetzelfde.

De vrouw had nooit een eigen bankpasje gehad en wist niet hoe ze moest pinnen. Ze had dringend een nieuwe winterjas en een zonneschermb nodig. Haar zoon deed elke week boodschappen met haar, maar ook voor zichzelf. Zij mocht alleen nieuwe vleeswaren kopen als de oude helemaal op waren, zelfs als die over de datum waren.

In een gesprek noemde de zoon zijn moeder spilziek en dom. Hij zei dat hij het contact zou verbreken als iemand anders haar geldzaken zou overnemen. Uit onderzoek van Veilig Thuis bleek dat hij al duizenden euro's van haar rekening naar zichzelf had overgemaakt.

De vrouw was bang, maar werkte uiteindelijk mee aan een procedure bij de rechtbank. Er werd een bewindvoerder en een mentor voor haar geregeld. We volgden de vrouw nog anderhalf jaar. Ze werd steeds sterker en voelde zich weer vrij. Ze kreeg haar zonneschermb. En ze kocht 2 winterjassen. Mede dankzij onze hulp kreeg zij weer regie over haar leven. Voor haar heeft Veilig Thuis echt het verschil gemaakt.

Angelique

Begeleiding van kinderen met overgewicht

Overgewicht bij kinderen wordt een steeds groter probleem. Daarom startte GGD Gelderland-Zuid in 2025 met het project 'Kind naar Gezonder Gewicht'. Speciaal opgeleide jeugdverpleegkundigen helpen gezinnen om kinderen tussen 4 en 12 jaar gezonder te laten leven.

Colette Greve is zo'n jeugdverpleegkundige. Ze begeleidt inmiddels 5 gezinnen. Eén ervan is een gezin met 3 kinderen. De oudste dochter van 8 jaar heeft ernstig overgewicht. De ouders lazen een folder over het programma en meldden zich aan.

BREED STARTGESPREK

"We hebben eerst een uitgebreid gesprek over het gezin", vertelt Colette over de werkwijze. "En dat gaat echt niet alleen over eten en bewegen. Hoe gaat het met het kind en de

ouders? Waar willen ze aan werken? Samen maken we een plan." Bij dit gezin bleek het probleem niet bij het eten te liggen. Een kinderarts onderzoekt nu of er een medische oorzaak is.

VAST CONTACTPERSOON

Colette is het vaste aanspreekpunt voor de moeder. "Ze voelt zich serieus genomen", zegt Colette. "Als hulp van andere specialisten nodig is, zoals een diëtist of psycholoog, dan weet ik bij wie ze moet zijn." Ouders kunnen zelf contact opnemen of doen dat samen met haar. Zo krijgt elk gezin de ondersteuning die het beste past.

Colette Greve
"We hebben eerst
een uitgebreid gesprek
over het gezin."

JEUGDGEZONDHEIDSZORG 0-18 JAAR VOOR DE HELE REGIO

In 2025 werkten we hard aan de overname van de consultatiebureaus in de regio Rivierenland. De consultatiebureaus in de regio Nijmegen hoorden al bij onze GGD. Door de overname kunnen we nu in heel Gelderland-Zuid Jeugdgezondheidszorg bieden aan kinderen van 0 tot 18 jaar.

Vanaf 1 januari 2026 is onze Jeugdgezondheidszorg er voor alle kinderen in de regio Gelderland-Zuid. De consultatiebureaus (Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar) in Buren, Culemborg, West Betuwe, Zaltbommel, Maasdriel en Tiel gaan dan over van Santé Partners naar onze GGD. Dankzij deze verandering is er geen overdracht meer nodig van gegevens op het moment dat kinderen 4 worden. Dit maakt het voor ons makkelijker om de ontwikkeling van kinderen te volgen: vanaf hun geboorte tot ze volwassen zijn. Ook voor ouders is het makkelijker: zij hebben voortaan nog maar met 1 jeugdgezondheidszorgorganisatie te maken.

RS-PRIK VOOR BABY'S

Sinds september 2025 krijgen baby's een prik tegen het RS-virus. Dit virus kan vooral jonge baby's erg ziek maken. Ze kunnen ademproblemen of een longontsteking krijgen. Soms moeten baby's hierdoor naar het ziekenhuis. Ze kunnen zelfs op de Intensive Care terechtkomen.

Om baby's beter te beschermen, zit de RS-prik nu in het Rijksvaccinatieprogramma. De RS-prik is geen gewone vaccinatie, maar een immunisatie. Dat betekent dat er al antistoffen in de prik zitten. De baby hoeft de antistoffen dus niet zelf te maken, zoals bij een vaccinatie. Hierdoor heeft de prik minder kans op bijwerkingen. De bescherming begint snel en werkt ongeveer 6 maanden.

HUISBEZOEK

Het RS-virus komt vooral voor van oktober tot maart. Baby's die in deze

periode worden geboren, krijgen de prik binnen 2 weken na hun geboorte. Dit gebeurt tijdens het huisbezoek van de Jeugdgezondheidszorg. Een jeugdverpleegkundige komt dan thuis langs om te kijken hoe het gaat met de baby en het gezin. En om vragen te beantwoorden. Tijdens dit bezoek kunnen ouders kiezen of hun baby de RS-prik krijgt.

CONSULTATIEBUREAU

Baby's die buiten het RS-seizoen worden geboren, krijgen de prik vlak voor het nieuwe seizoen begint. Dit gebeurt in september of oktober op het consultatiebureau. In 2025 was dit voor het eerst. Meer dan 80% van de ouders kwam toen met hun baby naar het consultatiebureau voor de RS-prik. Jeugdarts Esther Kramer is blij met die hoge opkomst: "Veel ouders willen hun baby beschermen tijdens het eerste RS-seizoen. De prik werkt direct en de kans op bijwerkingen is erg klein."

Vaccinatie tegen gordelroos

In 2025 was de vaccinatie tegen gordelroos vaak in het nieuws. Daardoor kwamen er meer mensen bij Reizigers en Vaccinaties langs om deze prik te halen. Vooral mensen van 60 jaar en ouder hebben een grotere kans op gordelroos.

In 2025 gaven we in totaal 2.288 vaccinaties tegen gordelroos. Gordelroos is een ziekte waarbij iemand jeuk, brandende pijn en blaasjes op de huid krijgt. Vooral oudere mensen kunnen deze ziekte krijgen. Er bestaat een vaccin (Shingrix) dat goed werkt, maar het is voor veel mensen duur: het kost enkele honderden euro's. Het vorige Kabinet heeft voorgenomen om deze vaccinatie in 2027 alleen te vergoeden voor mensen van 60 jaar.

GGD helpt bij uitbraak vogelgriep

In 2025 was vogelgriep regelmatig in het nieuws. Er waren uitbraken bij pluimveebedrijven en hobby-, zorg- en kinderboerderijen, ook in onze regio. Hoewel dit over dieren gaat, heeft de GGD ook een belangrijke rol.

Pleun Barten, arts Infectieziektebestrijding bij de GGD, legt uit: "Als de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit ons informeert over een uitbraak, gaan we meteen aan de slag. We zoeken uit wie contact heeft gehad met de zieke dieren. Dat kunnen medewerkers van een bedrijf zijn of bijvoorbeeld een dierenarts."

ALLE HENS AAN DEK

Bij een uitbraak is het druk. "We gaan naar de locatie, maken overzichten van mensen die contact hebben gehad met besmette dieren, bellen deze mensen op en geven voorlichting," vertelt Pleun. "We vragen of ze klachten hebben en testen ze als dat nodig is. We geven

medicijnen en soms een griep-prik. Deze mensen houden we 14 dagen in de gaten. Het is een flinke klus."

BLIJVEN OPLETTEN

"We willen voorkomen dat mensen ziek worden én dat het vogelgriepvirus mengt met gewone griep," vervolgt Pleun. "Er kan dan een nieuw virus ontstaan en dat willen we niet." De kans dat je vogelgriep krijgt, is gelukkig klein. Sinds 2003 is niemand in Nederland meer besmet geraakt. "Maar we blijven opletten," zegt Pleun. "Door goede samenwerking proberen we iedereen gezond te houden."

Pleun Barten
"De kans dat je vogelgriep krijgt, is gelukkig klein."

Kinderen en jongeren kunnen **ZICHZELF ZIJN**

Op Paarse Vrijdag (12 december) tekenden alle partners van SchoolsOUT in regio Rijk van Nijmegen een nieuw convenant. Het samenwerkingsverband maakt zich sterk voor inclusie. Ook de gemeenten Berg en Dal, Druten, Heumen en Wijchen doen nu mee. Net als kinderopvangorganisaties Nido en Struin.

Projectleider Ursela van Dijk werkte hard aan het uitbreiden van het samenwerkingsverband. En aan het nieuwe convenant SchoolsOUT voor 2026-2029. Ze legt uit waarom deze samenwerking zo belangrijk is: "Vanaf de kinderopvang tot en met het mbo is er nu aandacht voor inclusie: dat je jezelf mag zijn en mag houden van wie je wilt. Kinderen en jongeren zitten daardoor lekkerder in hun vel."

ADVIES OP MAAT

Ursela en haar collega's helpen de kinderopvang en scholen hierbij. Dat kan bijvoorbeeld met tekeningen, spelletjes en voorleesboeken. "Maar het gaat ook over hoe je omgaat met de actualiteit", zegt ze. "In 2025 ging het vooral over: hoe ga je respectvol met elkaar om."

En wat helpt om juist geen nadruk op de verschillen in meningen te leggen."

DEELNEMERS

SAMENWERKINGSVERBAND

Aan het samenwerkingsverband SchoolsOUT doen alle Nijmeegse basisscholen, middelbare scholen en mbo-

scholen mee. Daarnaast de kinderopvangorganisaties KION, Nannies, Nido en Struin. En lhbtqia+ (jongeren)organisaties COC en Dito. Ook hebben de gemeenten Nijmegen, Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen en Wijchen zich verbonden aan het convenant.

Seksueel misbruik onder de aandacht

Van 24 november tot 5 december was de indrukwekkende foto-expositie 'Silent Scream' van Henriëtte van Gasteren te zien in onze publiekshal in Nijmegen en Tiel. Met deze tentoonstelling willen we het thema seksueel geweld zichtbaar en bespreekbaar maken.

Rookvrij-award voor 'Overasseltse Boys'

Op 2 oktober kreeg Bram van Dael de Rookvrije Generatie Award 2025. Dankzij zijn inzet is het sportterrein van zijn voetbalclub de 'Overasseltse Boys' nu rookvrij. De jury noemt Bram "een inspirerend voorbeeld voor jongeren die rookvrij willen sporten".

Zonnebrandpalen bij voetbalclubs

Op verzoek van de wethouder van de gemeente Berg en Dal hebben we zonnebrandpalen geplaatst bij voetbalverenigingen in Millingen aan de Rijn, Ooij, Beek en Groesbeek. De palen maken het makkelijk om je in te smeren en laten zien hoe belangrijk zonbescherming is. Op 1 september werd een paal feestelijk onthuld bij DVSG in Groesbeek.

Tattoos, condooms en goede gesprekken

We waren er weer bij op Appelpop, op 12 en 13 september in Tiel. Er werd enthousiast meegedaan met ludieke acties, zoals de Lovebox-condoomrace. De 'Ben je Oké'-tattoos en Sense-condooms waren gewild. Het leverde goede gesprekken en veel positieve reacties op.

OPENING EN ONTHULLING

GGD staat voor Gezond, Gezellig en Duurzaam. Tenminste, als we het hebben over het mooie nieuwe GGD-gebouw in Nijmegen. Deze nieuwbouw was hard nodig, want het oude gebouw aan de Groenewoudse-weg voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd.

GGD Gelderland Zuid heeft sinds 1 januari 2025 een nieuw hoofdkantoor aan de Professor Bellefroidstraat 22 in Nijmegen. Op 9 januari werd het gebouw officieel geopend. Tijdens de opening onthulden wethouder Cilia Daemen en directeur Moniek Pieters een glazen kunstwerk. Dit kunstwerk heeft de vorm van een Venetiaans glas. Met de tekst op het glas (van filosoof Alain de Botton) laten we zien wat belangrijk is in het ontwerp van ons gebouw. We willen een beschermende en veilige omgeving bieden, waar bezoekers zich op hun gemak voelen en zich kwetsbaar kunnen opstellen.

WINNAAR ARCHITECTUURPRIJS

In 2025 maakten we met veel plezier en trots gebruik van ons nieuwe gebouw. Op 8 oktober waren we extra trots. Het ontwerp van het GGD gebouw in Nijmegen won toen de Reynaers Projectprijs 2025. Er waren in totaal 80 inzendingen. Architectenbureau De Twee Snoeken zegt hierover: "We hebben het gebouw van de GGD ontworpen als een veilige plek, waar mooie vormgeving, slimme techniek en aandacht voor mensen samenkomen."

Colofon

Tekst en coördinatie

De Taalfactor Communicatieadvies,
GGD Gelderland-Zuid

Vormgeving

OptimaForma, Heilig Landstichting

Fotografie

Linda Verweij, David van Haren,
Voedingscentrum, Shutterstock,
GGD Gelderland-Zuid

Gelderland-Zuid